

A' ROMAI CSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNÉK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 25. Juniusban. 1788.

Hadi - Környülállások és Történetek.

A Felső Monárkha, ki már egy darab idő-
től fogva titkos utakat tett vala, kivánt e-
géségben és olly jó kedvű állapotban lenni monda-
tik a' Nagy Tábornál, hogy gyakran a' leg-aláb-
való köz-emberhez is le-ereszkedvén, el-felejtkezve
a' maga méltóságáról, azokkal beszél és tréfálódik.
A' mi fő Hertzegünk Ferentz pedig Triestben va-
gyon, és minden órán váratik Bétsbê, a' mi jó-szi-
vű kedves Hertzeg Afiszonyunknak öröme; ki e-

zen edgyetlen egy kedvesének el-vállásától fogva, a' szomoruságnak miatta, már csak a' játék-néző helyekre sem akar vala menni. Ugy tudósítottuk vala a' mi E. Olvasóinkat, hogy ezen kedves Her-tzeg Afzfzonyunk meg-áldatott szaparadandó ál-a-potban volna; de meg-tsalattattunk, és ezen re-ménységünk el-tűnt. — A' mi Táborban fekvő né-pünk meg-únván már a' kétszemes várokozást és nyu-godalmot, nem képzelhetné az ember mely nagy kívánsággal kívánnának az Opiummal részeg Török Táborral meg-ütkezni; de úgy vélekednek minde-nek, hogy nem-is soká fog haladni; mert minden széleken lévő sántzok, minden hadi-erők ugy el-vagynak készülve, hogy csak a' szembe-állásra való parantsolatra várakoznak. — A' Generálmajor Fá-bri Ur alatt lévő Sergekhez 25-ezer Muzka érkező félben vagyon, sőt eddig meg-isibérkezett; kik a' Jafsi környékére bizonyoson nem Kalendáriom tsi-nál-i szállanak. — Gallitziának megint 5000 Réklú-tát kellett állítani, és így öfzve-vetvén azokkal a' múlt éftendőben DéceMBERben állítottokkal, 10-ezer 620 Réklutát ad csak egyedül Gallitzia. — A' szélekről jött tudósítáfok-fzerént, a' Török nagy Tá-bornak 2-dik és 3-dik része már az ujj Orsova szom-szédjában vagyon, és ugy gondolkoznak, hogy e-zen Tábor 2 részre válván, edgyik része a' Nagy Vezér alatt Brafsó-felé igyekezik, a' másik pedig egy más Vezér alatt a' Bánátba kívánna bé-ütni. — A' közelebb múlt Májusban leheté Konstantzinápoly-ban a' Szeráil kapuján látni az Oszakovi Basának fejét; kit azon Europai Keresztény In'sinér árult va-la-el, ki akkor az ágyúzó Serget Kinburn-felé ve-zérli vala, most pedig Belgrádnak óltalmozását igaz-

gatja. — Ezen h. 8-dikán egy Titzt egy selyem posztóban takart levelet adott által a' F. Tsászárnak, mellyet, midön ő őrizeten áll vala, 2 Török katonáktól vett vala olly véggel kezéhez, hogy ő Felségének által-adná. Ezen Levélben az infáltatik vala ő Felségétől, hogy a' Sabátsi Agának fogságban lévő fiát 3 által-szökött F. Tsászári katonákért adná-vizfsza ő Felsége. Rá állott ő Felsége, és a' tsere meg-esék ezen h. 11-dikén; de ugy, hogy a' 3 szökevény helyett 2 Frantziát és 1 Olaszt adjanak, 's attanak-is, kik az egész Tábor előtt gyalázatoson meg-hordoztatának, mindeneknek példájokra. — Egy más tudósításból olvassuk, hogy Orosz Generál Románzov minden ellenség látása nélkül a' Dniszter-vizén által-költezett; Jassi és Khozim közé ugy telepedett-meg, hogy G. Fábri Ur, kinek a' nevével is rezhket a' Török, a' maga Sergével tellyes bátorságban vagyon *Jassiban*. — Mi egy tudósítást vettünk, azt mondja a' Budai Ujság, mely-szerént az Erdélyi határ szélekből 6000 Törökök szándékoznak vala bé-ütni, de a' miéinktől 500 fejbéli károkkal vizfsza-verettettek; de e' még kétséges Tudósítás. — A' Bozzai tsatában a' több el-esett Székely gyalog katonák között említésre méltónak tartom *Keresztes Jofefet*. Ez a' *Keresztes Jofef*, (a' mint egy hiteles tudósító írja) meg-tarthatta volna a' maga életét, ha a' nyereségen felettébb nem kapott volna; de midön ők már a' tsata után az erdőbe el-szellyedtek volna, ő nem meszfe a' tsata helyétől másod-magával egy fa mellé meg húzta volt magát, a' honnan nézte, hogy egy Török, egy igen derék Paripán a' tsata helyére vizfsza menyén, ott vizsgálódik: erre mondja:

a' pajtásának, hogy: Pajtás! én mingyárt le-lövöm azt a' Törököt lováról és lovas katona lézék. E-leget mondotta a' pajtása, hogy hadjon békét né-ki; mert nem szerentsés: de ő azt nem fogadta-meg; hanem a' Törököt le-lövéa, oda szaladott hogy a' lóra fel-üljön; de reménysége felett igen fok Törökök nyargaltak - elé az ő fel-ülésének aka-dályoztatására. Az igaz, hogy iten ő az el-ellett Töröknek kardjával 6 Törököt a' maga őltalmazá-sában le-vágott, 12-töt pedig meg-tsáfolt; de még sem lehete lovas katonává, mert a' Török kard he-zéből ki-romolván, maga-is el esett. Kár volt egy ilyen vitéznek így el-vezeni életét!

Azon Szabáts' meg-vétele alkalmato'ságával meg-febsítettett Hertzeg *Ponyatovszki*, a' Lengyel Királynak edgyetlen edgy Unakája, kinek vitézsé-gét, hadi-tudományát, adakozó és embert szerető szívét nem minden ifjú Hertzegekben lehet keres-nünk; nagyon meg-szomorította a Bétsi Publiku-mot (hól őtet tsak nem mindenek személlyesen es-mérik) midőn némely Német-levelekben rólla azt olvassák, hogy minek-utánna tzombjában keresz-tül lőt lába febében az Orvosok éiere veszedelmét szemlélnék; az élet meg-tartása utóifó és kétséges orvosi eszközihez nyúlván, febes lábát el-furészé-lék. Midőn ezen ifzonyú orvosi készület már mun-kába akarna vétetődni, *Opiumat* akarnak vala ezen Hertzegnek bé-adni, hogy el-aláva menne véghez ezen munka; de bé-nem vevé; hanem az egézf munkát tulajdon szemeivel végig nézé. Ezen Her-tzeg, azon formában, melyben lába el-furészelte-tt, réz-táblára metzsett nyomtatásban ki-ábrázolt-tott és Bétsben a' Szén-uttzában, mindenektől meg-ille-

illetődett tekintettel szemléltetik. A' ő nagy tüzét mondják ezen szerentsétlenségének okául; mert mi- nek utánna már lába kereftül lövetett volna, el- elet a' Lovával; de azon sebelsen megint fel-ül- vén, a' Tsászárhoz, ki más-fél órányi járó földre távolabb vala, sebes nyargalva réportot vitt a' Vár- nak meg-vételéről; és midőn látná ő Felsege, hogy nagyon vérzene, maga parantsolá, hogy ne ven- né tréfára a' dolgot, hanem leg ottan kötetné-hé a' sebet. Kevés reménység vagyon életéhez. E- zen Hertzeg igen különös kedvellője volt a' Ma- gyar nemzetnek; 4 Húzfárokat tartott, és maga- is gyakran nem tsak Magyar köntösben járt, hanem a' közönséges mulattságokbau- is Magyar tántzot járt. Az itthon maradt tselédji előtt, ha tsak ne- vét említi-is valaki, mindeniknek hull a' köny sze- méből.

Az *Augsburgi* Levelekből olvassuk, hogy in- ren B. *Brongnárd* Ur, a' hajdon volt *Török* Udvar- nál lévő *Internuntziusnak* fia, szép halgatással le- ment a' *Tábori* fő szállásra, és a' mindent tudó *Pol- itikusoknak* vélekedések-szerént, onnan mégyen a' *Nagy Vezér*hez, ottól pedig egyenesen a' *Szultán*- hoz a' békelességen való munkálkodásra; ne hogy a' hofzfzos háború az erőt meg-gyengítvén, szük- ségünk találjon lenni a' *Pruszizus* Udvarnak azon önként ajánlott 60 ezer fegyvereseire; melyre, tsak ugyan, azt veti ezen *Író* utánna — számot tartha- tunk. — Hogy a' békelesség most olly könnyen meg- eshefsék és — hogy valamellyiknek kardja belé ne szakadjon, arról nem-is álmadozhatunk, azt írják majd minden *Levelekben*. — Hogy pedig most olly tsendes halgatás vagyon — hogy az eddig ostrom-
D d d 3

16 Horvát-oroszági Sergek már most csak magokat óltalmazó karban vagynak — hogy Zemlinbe csak 30 ezer nép marad óltalomra, a' többi más-felé mozdúl — hogy Erdély-felől a' nép Brassó-felé bejebb jön — Hertzeg Kóburg Khotzimot még a' Húsfárokkel fel-nem falatoztatta s. t. — e' koránt sem a' békeféségnek, hanem a' háború leg jobb mód-dal való vitelének az oka; és néha most olly tsend-ség, és háború hir nélkül vagyunk Bétsben, hogy a' múlt Szombaton még a' Hadi Tanáts-tól-is semmi Tudositásokat nem kaphattunk — még-is bá-torkodunk igerni, hogy minden órán el-fognak bá-múlni az E. Olvasók, a' Márs mezejét vérrel raj-zaló nagy elmék mit dolgoztanak olly késedelme-fen. — A' múlt Pénteken, Szombaton, és Vasár-nap, mind a' 3 nap igen sok Muszka fő Tisztek érkezének Bétsba; kiket a' Hadi Tanáts-szék egye-nesen küld a' mi Táborunkhoz. — Tengeri hajos legényekkel (kik mind Oroszok) szüntén teli Béts; kiket mgunk sem tudunk, honnan jönnek és hová mennek — de azonban jönnek és mennek. — Po-fony mellett 3 napok alatt megint 27 nagy hajók mentenek-le; mellyek nem békeféséget vittének a' nagy Táborhoz, hanem gólyóbist, tüzi-port, Pat-tantyusokat s. t. — Prassiában alattomban való ké-szuletek vagynak a' Török ellen, a' gabonának ki-vitelét-is meg-tiltatták itten — más Udvaroknál pe-dig a' szabadságos katonákat hívják visszra, és az idegen szolgálatban lévő Tiszteket.

Edgy idegeny levélből értjük, hogy a' Török Nagy Vezér a' maga Táborát nem két, hanem 3 részekre osztotta; melly-szerént ugyan azon edgy időben Horvát-országba, a' Bánátba és Erdélybe ki-ván

ván bé-ülni. Ezt meg-tudván ő Felsege, F. M. L. G. Vartensleben Ur vezérsége alá a' Bánátban 30 ezer Nép húzatott őszve, Hertzeg *Liktenstáin* alá Horvát-országba 20 ezer, és az Erdélyi fő Vezér *Fábris* Ur alá-is gyűlnék a' Sergek. E' lehet az oka, hogy itten addig mozdulások nem esnek; míg ezen ki-rendelt erő edgyütt nem lészzen. A' nagy Tábornak mint egy 40 ezerből álló része pedig edgyuvé vetett válal vigyázóban áll, hogy akár mely-felé mozdúlhasan a' környül-állások-szerént, valamint a' Nagy Vezér' mozdulása kívánja.

Midön ezen tsendes Tudósításokat írnök, éppen akkor érkezik edgy 2 tudósítáfunk, edgy Szebenből az Erdélyi fő Vezér lakó helyéről, más Zemlinből a' fő Tábori szállásról. Az elsőben a' Bukovinából vett Levelék-szerént ez iratik: Oberstlájdinánt *Kosztolányi* Ur 2 Divisió Erdödi és Székely Húszárokkal, meg annyi Tsáfszár Sergebéliekkel és Oláh gyalogokkal *Burlátnál* 1000 Törökököt és Tatárokat támodott vala-meg ezen h. elején; kik közül 40-t a' tsata piatzon halva hagyván, 23-mat elevenen fogságba hozott. A' mi kárunk tsak 6 emberből áll. 1 Erdödi Húszár, 1 Székely Húszár, 1 Tsáfszár Gyalog-sergebéli és 3 a' 2-dik Oláh Regimentből. — Éppen midön én ezeket írom (szól a' Tudósító) 5 Törökök hozatának ide fogva, és a' többi holnap reggel fognak meg-érkezni. Az-is bizonyos, hogy Oberstlájdinánt *Kosztolányi* Ur ezen alkalmatossággal 4 Paripáját és egy lovas-legénnyét, kinek a' Tatárok fejét minden láb nélkül el-vitték; edgy bizonyos Kapitány pedig 1 lovat és lovas legénnyét, kit elevenen el-fogtanak, el-vesztették. — Horvát Oberster és azon *Kajmo-kán*

kán között, kit a' Porta *Ipslandi* helyébe Kormányozónak tett Móldovában, edgy tüzes tsata támodott vala a' múlt hetekben Foksánnál; de a' hól az ellenség közzül 500-on a' tsatázó helyen mozdulhatatlanoká levének, és ezeken kívül a' szaladó ellenség közzül fokokat el-fogának; kik között maga a' *Rajmakán* és edgy más *Bafa-is Húzfár* porázon vitétének fogságra. — Itt a' miéink közzül 25 Szabad-feregbélieket ki rekesztyén igen kevelsen estenek-el, többen sebet kaptanak. Ezen tsatában a' Szabad-feregnek Kapitánya *Pável* a' maga vitézségének és bátorságának leg-nagyobb jelét mutatta, — és még minden levelek' bizonyysága szerént tsak ugyan igaz, hogy a' Török jóbhágyokból öfve gyült Szabad-feregbéliek magokat még eddig mindenütt vitézül ki-mutatták; és minthogy ezek a' Torokoknek mind szokásokot, mind blakó-helyeiket jól esmérik — tudják ezeket még tsak a' magok köntösöknek változtatásával is meg-tsalni. — Ezt már a' Torokok-is kezdettek tselekedni, hogy Tsászári katóna köntösbe ölteznek, éjtszakának idején a' mi szélső vigyázóinkhoz mennek, és azokat Németül vagy Magyarul meg-szóllitván, midőn ezekkel közélről beszélgetnének, tsak meg-ölik őket, és fejeiket el-viszik — a' mint már ez meg történt — de már most vigyázobbak a' miéink-is — lövik a' Tsászári borben öltözött Toróket ugyan szakad, ha az első meg szóllitásra a' paróla szót nem tudja kiáltani. — A' Zemlinről egyenesen hozzánk jött tudósítás pedig tsak azt foglalja magában, a' mit már több levelekből is olvashattunk; de nem mint bizonyost, ahogy t. i. Ezen h. elején 9 hajó Totokok akasztának a' Dunán által-rontani, hogy

Zemlinc véletlenül meg-látogassák és a' mi szélső Őrizeteinken ember fejet szedjenek; de roszszúl sü-le-el szándékjak; mert ezen tzelt a' miénk előre észre vévén, az által-jövő helyen ugy helybez-tették két-felől az ágyukat, hogy a' 9 hajóból tsak kettő mene valami nagy bajjal a' túlsó part-ra, a' többit rész-szerént el-fogták; a' Kartáts pe-dig a' hajóban lévő Törökök közzül igen keveset erefzte vizfza.

A' Khotzimiának annyira ment a' dolgok, hogy a' lovas Törökég kéntelenítettik a' lovakot Khotzim körül nagy Őrizet alatt legeltetni, és a' hól ezen el-éhezett lovak legelnek; ott a' fü tö-ből ki-van rágyva. Estvére kelve megint vizfza-mennek a' Várba, és a' Vár-kapuit bé-zárják. — A' Törököknek-is igen roszszúl esik itt a' dohányo-zás; mert már tsak nem az utolsó szükségben vágy-nak. — Rövid nap alatt nagy hireket hallunk.

Hazánkbeli Tudósítások.

Torda Juniusnak 12-dikén: Ezen hónapnak 1, 2, 3 és 4-dik napjban véghez mene Ő-Tordán fzo-kott Tzerémóniával a' Réformátus Státusnak Gene-rális Synodusza, lévén ennek minden benne esendő dolgoknak fel-jegyzésre rendeltetve a' F. Királyi fő Kormányazó széktől két F. Királyi Commissáriusak, u. m. M. B. Nalátzi Josef Ur ő Nagysága, a' Kolos-vári Kerületbeli Táblának V. Préfesse, és M. Nagy Váradí Intzédi Sámuel Ur, ezen Vármegyének Rend-szerént-való Fő-birája. Prédikállottak a' Synodus-ban Jun. 1. napján dél-élőtt T. T. Tsiki János Ur a' Maros-széki Papi-társaságnak Espereslje, a' Te-remtésről és az épségnek állapotjáról; delyest pedig

T,

T. T. Miklósfalvi András Ur, ugyan azon Papi-Társaságnak Notáriusfa az életnek állapotjáról. — A' Papi Sz. Hivatalra, a' szoros meg-próbálás után fel-szentelttettek és ki-botsáttattak 20 személlyek; kiknek próbáltatások esett a. N. Enyedi Réf. Kollégium Vallásbéli tudományokat tanító edgyik Professora T. T. Bodóla János Ur vigyázatja alatt igen ditséretesen. — A' fő Tisztelendő Superintendus Eperjesi Sigmund Ur, noha nem régiben nehéz nyavallyájából kelvén-fel gyengélkedő egésséggel vala, mind-azon-által S. Hivatala-szerént való kötelelségét mind a' Templomban, mind a' Consistoriumi székben, a' mint szokott, tudománnyal, böltsésséggel, mefsze-látó okofsággal és szorgalmatos kézséggel vitte véghez, és fokkal frissebb állapotban tér-vizsza, mindsem ide érkezett vala. — T. T. Nagy érdemü Fartzádi Nagy Gábor Ur, ki a' Polyáni különös Papi-gyűlésben a' N. Enyedi Tractus Nótáriusává választatott és eskettetett vala-fel, most itten ezen közönséges vizsgálás helyen ezen Hivatalában meg-erősítettet. T. T. N. Enyedi Réf. Pap Baritz János Ur ugyan ezen Tractusnak V. Esperestyévé tétett. — Az Erdélyi Nagy Hertzegségbéli Réformáta — — Ekklesiák' fő Notáriusfa fő Tisztelendő Keresztes Máté Ur által az ugy nevezett Háromszéki határ-szélbéli 6 Palsufokra 36 Réf. Papok rendeltettek, minden Palsusra hat hat, kik az elejkebe szabott rend-szerént, minden Vasárnapon a' székben az ellenség előtt fegyverben lévő Székely katonákhoz mennek, és ottan az Isteni tiszteletet Prédikátziókkal, könyörgésekkel, és Ur vatsorája ki-szolgáltatásával-is, mikor szükséges, azok között véghez vizsik; minthogy többnyire ezek mind Ré-

formatufok. — — — Ugyan ezen Keresztényi rendelkezéseket tette-meg a' Vulkáni és Vaskapui Papsúfokra nézve T. T. Intze István Ur, a' Hunyadi Tractusnak Esperestje. — Melly jól esett a' szegény Davidnak tsak egy fonathannyának vele való tárfalkodása és vizsgálásai-is, mikor az ő élete és halála között tsak egy lépés-is alig vala! Hát ezeknek a' buzgó és hiveséges valóságos Hazafiaknak, mikor mint meg annyi Hazájokért és Királyokért való véres áldozatok, minden napon az Oltárra küldetvén, halni mennek, a' vizsgáló eszközökkel való gyakor éles, melly idvességes és hasznos lehet! Tsak a' Keresztényi Tudományok oskolájában formáltatott szív érezheti és tudhattya, mely nagy érzékenységet okozhatnak az ilyen környül-állásokban egy jó Papnak lelki-vizsgálásai és bátorító példái. — Mely nagy bátorságot nem öntött a' maga lelki-páftorsága alatt lévő tsatázó Hiveinek szivekben azon Pálfi Serge minap jelentett ritka példájú Tábori Papja, ki a' maga fegyveres Magyar nyáját, a' Sabátsi ellenség' sántzaira, a' tűz között, mint nyáját szerető jó Páftor elöl-menő bátorító példájával minden férelem nélkül fel-vezette! — A' múlt Májusi hónapnak 28-dikán ki-költözék, rövid betegségei után, ez életből Gróf Tor. Szengyörgyi Torotzkai Sufánna Aszfzony ő Nagysága, sok szegény Tanulóknak és más szükölködőfinek 's Ekklesiáknak, nem tsak életében, hanem már halálában is adakazó táplálója, Alamoron a' maga Udvari házánál. — Ugyan ezen Juniusi hón. 6-dikán bé-végzé Világi életét Kolosvárat, hirtelen esett betegségében, M. Sz. B. Borberekí Alvintzi Gábor Ur ő Nagysága, a' N. Enyedi Réf. Kollegyomnak és ugyan az

ezen névről neveztetett Papi-társaságnak, a' köz jó-
nak elő-menetelére ugyan. ölthatatlan óltári tüzzel
búzgó fő Gondvifelője; hinek örök emlékezetére ofz-
lopot emelhet ha tsak ez egy béjege-is, hogy a' ki-
ket meg-szeretett, és a' kik akár a' külső akár a'
belső renden jó szivét meg-nyerhették azoknak böl-
dogittásokra és elő-menetekre, tellyes igyekezettel
munkálkodni, minden erejével fáradni, akár a' kö-
zönség előtt, akár különösön mind addig meg-nem
szünt, míg azt, ha tsak abban valami lehető mód
vólt, véghez nem vitte. Ditsőséges tzimere egy fő
Méltóságnak és edgy jó Magyar szivnek! Anbár
magtalan holt-is-meg; de fiakat ilyen módon foko-
kat nevelt; mert az Elopus báránnyának szovai-sze-
rént, nem az az édes Atya és Anya, ki a' természet
rendi-szerént a' maga gyönyörüségének követé-
séből szült vagy nemzett, hanem az, a' ki tejet a-
dott a' tsetsemőnek, nevelte és szerentséltette; mert
azt inkább magunkért, ezt pedig a' tsetsemőért
szoktuk tselekedni. — Közelebbről olyan parantsol-
latja érkezett ide ő Felségének, mellyben minden
Vallásbéli Papoknak, minden Hellységben szorofsan
parantsoltatik, hogy a' kik Ekklesiájokban meg-hól-
tanak, azok mikor, hól és minémü nyavallyában
holtanak-meg fel-jegyezzék, és a' külső Tifztvifelők-
nek minden 2 hében által-adni el-ne-mulafsák. —
A' közelebb múlt napokban nem szüntenek-meg a'
fok szekerek, a' Kolosvári és Tordai Elés-házokban
találtó szénát és egyéb eleségeket, rézf-szerént E-
nyedre, rézf-szerént Fejérvárra és Szébenbe költet-
tetni; mely költetetés most-is foly, és mind addig
fog tartani, míg e' 2 élésházok egézfzen ki-üresít-
tetnek. A' parantsolat-szerént Szólnok és Kolosvár

Vármegyéknek minden Hellységei erre szorosan réá hajtattak; de hogy a' szegény Polgároknak jobb kedvek légyen, minden má'sáért, minden mértföldre 2 krajtzár fizettetik. — A' múlt hón. 29-dikén jóvára-vizsza a' Magyar-oroszági pusztákról edgy Verzár nevü Szomos-ujvári Kereskedő más Kereskedő Társával, fekete tó tájékán, a' Keres-völgyén, az útban valami Tolvajoktól meg-támodtatván, keményen meg-sebesítették; edgyiknek feje-tsontjai rontattak-meg, a' másiknak ódala vak-ütésekkel kinoztatott. 19-ezer forint lévén nállok, és egyéb jóféle gyöngy 's köbéli portékák, azoktól meg-fosztattak. Edgy Tordai Nemes ifjú aszszonyság velek utazott vala jó darab földig; de szinte ekkor egy Vendég-fogadóban, hól szerentséjére az ebédje megkésfett vala, tollök el-maradott. Midőn már utánnak útoznának, láták távól az Örmények kotsiját kerekeivel fel-fordúlva; meg-ijedvén erősen, a' lovakat meg-tsapák, mellyek sebessen el-ragadván a' kotsit, el-menének úti-tárfaik' fel-fordúlt kotsijok mellett sebessen, és látják vala szemeikkel, mi-mődon kinoztatnak vala az út félen a' Kereskedők. Utánnak-is szaladának a' Tolvajok, de lovaiknak sebes nyargalások miatt útól nem érek. Ezen aszszonyság annak utánna egy faluba érkezvén, a' Bírakot fel-költötte és amazoknak fel-keresésére küldötte; kik-is fél-hóltan meg-találtatván a' faluba bévitettek: maga ezen aszszonyság sebeiket a' mint tudta bé-kötözte. A' sebesek minék-utánna fel-éledtek, szolgáikat Szomosujvárra küldötték (kik megmenekedtek vala) hazok népeihez, hogy sietnének hozzájuk, ha még életben találhatnák. Haza érkezvén a' meg-rettent ifjú-aszszony Tordára, ezen

fzőrnyü esetet maga beszéltette: — Aprilis' első he-
 tétől fogva az egész Tavasz Erdélynek nagyobb ré-
 szeiben szüntelen tartó szárazsággal, nagy hévségge-
 némelykor, és fovány égető fzelekkel telék-el. E-
 miatt mind el-vésztenek azok a' gyümölsök-is, mel-
 lyek a' minapi hidegtől meg-maradtak vala; és csak
 az árnyékosabb helyeken vagyon valami gyümöls.
 — A' Tavasz vetések szegények. A' Török-búza,
 melly a' Szegénységnek itten tár-háza, igen kevés
 reménységet nyújt. — Az Őfzi-vetéseket, mellyek
 kövérek és búják valának a' Tavaszal, meg-kaszál-
 ták vala némelylek, 's már most sirtják tseleked-
 teket: a' meg-döléstől félvén, már most igen vékony
 aratástól félnek az ilyenek. Még-is tsuda Ifeni
 gondviseles — itt a' Gabonának árra nem neveke-
 dik, a' Tavasztól fogva gyakorlott árra felett. A'
 Lovaknak és szarvas marháknak árra pedig az e-
 géz Országban igen fel-hágott, a' milyen árrára
 még a' leg-öregebb emberek sem emlékeznek. — A'
 marha döge ismét hallatik Torda Vármegyében,
 nevezetesen annak mezőségi és Besztertzei Vidéken
 lévő némely faluiban. — Már 3 Levelek által tu-
 dósítottunk, hogy ama Szebenbe fogságra vite-
 tett, és ottan sokáig nagy betsületben szabadon
 tartatott ifjú Bóér Ur, az ő Felsége kegyelmes pa-
 rantsolatjából visszabotsúttatott vala; még pedig
 nagyobb bátorságnak okáért késérő Sereggel; de a'
 izélek-felé egy Oláh-katonától kísértetvén agyon lö-
 vetett 's meg-hólt. Okát pedig miért tselekedte lé-
 gyen ezen kísérő katona, sok-képpen beszélik. A'
 Szólgája, ezen Bóér Urnak fogva vagyon a' miatt
 — rövid nap világoson meg-haljuk, hogy lett légyen
 a' dolog. —

A' Nyitrai Kamarális-adminisztrátor Klobusitzki Ur által a' F. Helytartó Tanátsón özvedgyé lett Tanátsoli Hivatalra emeltetett, eddig ugyan itt volt Titoknak, Kis-jókai Takáts Ferentz Ur; és az ez által üresített Titoknaki székbe ült Stetner Josef Ur, eddig volt Præficial. Concipista — amely Hivatalokban lejendõ hivségeket ezen h. 12-dikén, a' F. Helytartó Tanáts előtt hitekkal petsételek-meg. —

Generál Devins a' maga sebeibõl tsak nem e-gézfzen meg-gyógyúlt. — A' Jalsiban el-fogott Hertzeg Ipsylandi a' m. h. 31 dikén a' Gallitziai fõ Kormányazó Gróf Brigidó Urnál ebédelt, és a' nap-keletieknek szokások-szerént mind ebéd előtt, mind utánna meg-mosdék. Ez után 4 ed napokkal Brünbe indúla lakni.

Ezen hónapnak 5-dikén (igy írják a' Nagy Tábortól) ki jö edgy Pompás Török Tiszt Belgrádból nagy bátorsággal, és kezd közelíteni a' mi Taborunkhoz. Midõn ezt Oberflájdinánt Karatzai meg-látná, kérdi edgy Pattantyustól, ha le-tudnáé löni azt a' Törököt? — miért nem — felel emez; azonban néki szegzi az ágyút — kiált — jó éjtszakát Török! 's ugy meg-lövé, hogy lovasától edgyütt azonnal el-esék.

Gáts és Fégles között Vámosfalván Aprilisb. Posta állitatott-fel. — Liptovármegeből tudósítatunk, hogy itt a' búzának Pofonyi mértõje 5 forintra; a' Rosnak 3 for. 30 kra; az árpának 3-ra 6 kra; a' Zabnak 2 forintra lépet. — Ugyan ezen Vármegebén Sz. Miklofan Májusnak 27-dikén éjtszakának idején tüz t-modván 17 házak füsté lettenek;

hól nevezetes edgy 'Sidónak tselekedete ; ki eg
láng között lévő háznak ablokát bé-vágván, anu
padlásáról edgy szalonnát, mely már szinte meg
gyúl vala, a maga Izraélita vállain le-hozott.

N. B. Eddig a' mi ki-nyomtatott Ujság leve-
leveleinknek öszve halászfői és ujra ki-nyomtatói, u.
m. a' Früh und Abendblatt, — Auszug aller Eur.
Zeitung. — Vienerbletchen 's a' t. mellyek edgy
Udvári Tapáts Ur által sem rostáltattanak vala mint
a' miéink, hanem más minden-féle ujságokból ösz-
ve-szedettattanak — és minden nsp egy árkuft ad-
nak vala jó óltson-ki, hogy az által az Olvasókat
magokhoz hódítsák — eddig mondom ezeknek ki-
adói fel-tattott fővel járnak vala sétálni ; mert e-
zeknek leg-több Olvasói valának. — A' múlt Tsö-
törtökről fogva pedig ezek mind le-sütötték feje-
ket, és tsak ugy süttognak edgy - más között —
vallyon mi az oka? A' múlt héten a' meg-neve-
zett napon edgy *Décretum* jöve ellenek az Au-
striai Kormányzó székről, melly által meg-tiltatá-
nak ezen Német Leveleknek ki-adói, hogy semmi
F. Ts. és Királyi Birodalomban ki-jött más Ujság
levelekből tsak edgy szót-is ki-venni és ujra nyom-
tatatni, vagy különös Tsászári Tartományokban e-
fett történeteket azokba tenni meg-ne próbálják ; el-
lenben minden Tsászári Királyi Birodalmon kívül
lévő Ujság leveleket a' magok hasznokra fordíthat-
nak. Jó éjtszakát ezeknek !